

25.7.63, יום ה'

באחת יצאתי עם פוליה לעין חרוד - ללויה של לביא... נקבע על יד אשתו. נפרדתי מידיד נעורים איש המופת, נאמן החזון וההגשמה, חלוץ העבודה וההגנה כל ימיו בארץ, לוחט נועז וצודק, מדבר ועושה, מראשוני מאחדי מחנה הפועלים (נפרד בוועידת האיחוד בס"ח 1919 מהפועל הצעיר) ונצטרף בניגוד לדעת הרוב במפלגתו לאה"ע, אבי ירובעל והילל שמסרו נפשם על קוממיות עם, האיש שכל חייו היו קדושים למפעל החקומה הלאומית, יוצר הקבוצה הגדולה, הפתוחה לכל, בקרב אנשי העליה השנייה היה אחד ואין שני לו...

- בשובי בערב סרתי לאספת "חוג הצעירים". הקשבתי לנואמים קרוב לשעתיים. לא היה עניין רב, ובחשע וחצי חזרתי למלון. כל הוויכוח - על דימוקרטיה במפלגה. אף מילה לא שמעתי על משימות השעה - בקליטת העולים, בישוב השטמה, בטתימת הפער בחינוך.

מצאתי רשימות קטועות שרשמתי לפני בואי למלון - ואכניסם לחוברת זו.

25.7.63. שנער מציע לפגוש את אדנאור בקדנבי באיטליה. ישהה שם חודש מ-15 באבגוסט עד 15 בספטמבר). ישמש עוד כמשרתו עד 20 באוקטובר, שנער סבור שזה ישפיע על המשכת הפעולה, כי החפפרותי ערערה קצת שחי ההבטחות של מלווה (חצי מיליארד דולר ונשק). יתנו 15% מהמלווה לבנוה רכבת לאילת (מאה וחמשים מיליון מרק) = 40 מיליון דולר. בחנו זאת מומחים גרמנים ומצאו שסכום זה מספיק. מלווה זה ינחן לארבעים שנה, 1/2 לשנה. שנער מוכן ללוות אותי בביקור זה.

6.7.63 (שבת) בשעה 11/2 הופיע אצלי צבי לבון (בת"א). הכרחיו בארה"ב

והיינו יחד בגדר המהנדסים מאמריקה, וכאז הוא בארץ. סיפר לי שממר

900.000 ל"י לעיריה למשכנתאות בהנאי שיסלמו 5%, וסכום הרבית (45.000) לא

יהיה מוקדש למילגות לבני עדות מזרח. סיפר על בית למען החיל שעומד,

להיבמר ויעלה 4 מיליון ל"י (!) וביקש שאבוא לראות הבית. גם סיפר לי שברך

בבר אינו זוכר מה שהוא מדבר ומה שמדברים אליו.

אולם היחה לי הרגשה שלא בא לספר לי דברים אלה. לבטוף בביע לדבר

שחכיני לו: היות ואני רוצה באיחוד המפלגות של פועלים הרי קודם כל דרוש

שלב במפלגה עצמה, ורק אני יכל לעשות זאת. לשם כך עלי לוותר - ולעשות

שלב עם מנהל לבון. הוא לא דיבר עם איש על זה, הבטיחני. אמרתי שאני

מאמין בחוב לכו.

14.7.63, יום א'. בשעה 9 בא אצלי שמעון, סיפר כי הציג לאשכול 10 חנאים

חסוי

להשתתפות בוועדה:

אי הבאה מנויים בצבא לוועדה, אי החזרת "הממונה", הגדרת תפקידים בין

משרד הבטחון ומשרד החוץ בכתב, חברות בוועדה שרים לענייני בטחון, הזמנה

לישיבה הממשלה בענייני בטחון. אשכול הסכים לכל אלה. דרש דרישה אלה מפני

חסוי

שלא נשאר הסטטוס קוו במשרד הבטחון

השרים של מפא"י ששההפו בוועדה בטחון:

חסוי

אשכול, גולדה, אבן, משה, סמיר או פרס (אט לפרס אלא תהיה זכות הצבעה).

אמרתי לו כי לדעתי אין ערך לזכות הצבעה, העיקר השתתפות בדיוני הוועדה.

חסוי

10 - בא אצלי *Sherrah*, בא לארץ לפני שבוע. ישהה עוד כשבועיים.
הוא כחבו של *Saturday Evening Post*. זכתוב מאמר על ישראל
ושאל שאלות. מה היתה האכזבה הכי גדולה שלי. אמרתי אי-יכלתי לשנות משטר
הבחירות היחסי המביא לריבוי מפלגות ולהקטנת האחרייות. שאל אם נכון
שאשוב לממשלה כפי שאמרתי לסופר טיימס. לא אמרתי לו זאת. סופר טיימס
סעה. שאלני אם חלוציות תחמיד הסברתי לו קשיינו הלאומיים המחייבים
חלוציות.

11.45 - בא שמואל דייך. לפני שבועים נפטר בצר. שוחט הזקן עזב את
נהלל ונמצא עם אשתו בת"א מרוחק למטה. מהדור ההוא נשארו רק מעטים. שלמה
צמח חולה. הוא מציע לכנס הוותיקים לנהל ולסכם את התקופה ההיא. אמרתי לו:
(1) נהלל הוא "מקום חדש" מבחינת הוותיקים ואין זה מקום מחאים לכנוס
וותיקים. כי נהלל הוקמה בימי העליה השלישית. (2) לפני התישבי בשדה בוקר
לא אתחייב על שום דבר. יפנה אלי כשאהיה שם ואסדר חיי החדשים.

12 - בא אצלי עמנואל נאמן. אומר לי שאם כי החפטרתי הוא וכל העם (עמנואל)
היהודי יראו בי את וושינגטון היהודי. הוא רצה להגיד לי רחשי לבו אלה,
לפני האספה הערב, כשיציג אותי לפני חבריו בארוחה לכבוד א.ה. סילווא. (עמנואל)
אמרתי לו שאיני ~~אספה~~ מחשיב כל כך את וושינגטון, ואיני סבור שהוא ייסד
את אמריקה.

17 - בא אצלי יעקב צור. ביקר בכמה ארצות באמריקה ובקנדה.
שגרירנו ביקש ממנו להתקשר עם הצרפתים. היה גם בדרום אמריקה. יש לו
התרשמות כוללת על הנוער היהודי. התפעל מהנוער וגם הודאג. בערים הגדולות

אין התבוללות. בקהילות קטנות יש נשואי תערובת. יש בחי ספר יהודים, אבל חינוך יהודי לא מקרב לישראל. במידה שמתרבים מוסדות ובחי כנסיות, ומרכזים - מתמעטת המשיכה לישראל. אמרתי לו זוהי תורחתם הציונית? שאל במה נמשוך הנה נוער. אמרתי לא בהסת' ציונית - אלא במפעל החלוצי הנעשה בארץ - ויש לדעת איך להביאו ללב הדור הצעיר.

15.7.63. יום ב' ב-16 בא אצלי שמואל טולידאנו, בן אחיו של הרב טולידאנו. עבד בשי ב-12 השנים האחרונות עבד עם איסר הקסן. בזמן האחרון היה אחראי להעליה והגנה בחו"ל. רוצה לעבור לתפקיד אחר. איסר אמר לו שישוחח אתי או עם שרת החוץ. בינתיים איסר עזב. מאיר עמיה סוען שאינו מכיר אותו. פנה למנחם כהן, לפרס ולצור. שאלתיו לאיזו עבודה הוא רוצה ללכת? - מה שקרוב לבטחון, למטרה או מנכל באחד המשרדים. אדבר עליו עם יצחק נבון.

18.7.63, יום - ברגמן, דר, ארטור, מנהל מכון הבדק. פונים אלי כלשר הבטחון. חוששים שהתפתרותי תביא לידי עזיבה הרבה מומחים ופעילים חשובים. ברגמן טען כי דווקא אנשי מדע יודעים כי דרוש חזון ואיש חזון. אמרתי להם אני מקווה כי אשכול ופרס יסדרו העניינים.

24.7.63 - הערב, בהיותי באספת חוג הצעירים ביחדו אמר לי מוריק כי לביא ז"ל הספיק למסור לעם עובד החלק השני של "עלייתו של שלום ליש" - הרב בלז מקריח צאנג הביא לי אלבום וסקירה על ההפתחות הקריה. הוא בטוח שיבוא עוד חרדים מארה"ב להתישב בצאנז.